

Левко Легкий

**УКРАЇНА
В ЄВРОПЕЙСЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ
КУБКОВИХ ТУРНІРАХ
(1965–2016)**

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 796.332

ББК 75.578

Л38

Легкий Левко

Л38 Україна в європейських футбольних кубкових турнірах (1965–2016) /
Левко Легкий — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2019. —
256 с.; іл.

ISBN 978-966-10-7410-0

Метою цього видання є спроба узагальнити вже відомі факти, зробити доступним широкому колу читачів напівзабуті або зовсім забыті сторінки здобутків кращих команд України в боротьбі із зарубіжними зірковими спортивними дружинами за європейські футбольні кубки.

Сьогодні вболівальники зі стажем дедалі частіше відтворюють у своїй пам'яті призабуті реалії тих років, коли відбувалися поєдинки їхніх улюблених команд за єврокубки з кращими командами Європи.

Автор цієї книжки намагався відтворити призабуті баталії на футбольних полях України, Європи в радянський період і в роки незалежності України.

Читач ще раз може пригадати плеяду майстрів різних років та поколінь, котрі вписали яскраві сторінки у футбольну мапу України. А заодно пригадати їхніх наставників, котрі протягом багатьох років унесли вагомий вклад у здобутки своїх команд. І цьому якраз допоможе інформація, подана у цікавій та доступній формі.

Ця праця не претендує на стовідсоткову точність і вичерпність фактів при наявності ще стількох розходжень у різних джерелах інформації.

Отже, з-під пера Левка Легкого, автора книжок «Копаний м'яч», «Футбол Тернопілля», «Історія світового футболу», «Футбол. Історія та статистика» вийшла ще одна книжка про футбол... Хочеться вірити, що й вона знайде свого вдячного читача.

УДК 796.332

ББК 75.578

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

© Легкий Л., 2019

© Навчальна книга – Богдан,
виключна ліцензія на видання,
оригінал-макет, 2019

ISBN 978-966-10-7410-0

Переднє слово

Футбол як вид спорту давно вже став невід'ємною частиною культури людства. Жодне спортивне дійство у світі не може позмагатися за видовищністю з грою у футбол. Її люблять мільйони людей за непередбачуваність і багатогранність. Футбол завжди гуртував і еднав людей усіх поколінь та національностей в ім'я високої моральності й духовності, становлення національної свідомості.

Важко назвати більш потужну і об'єднуючу силу в Європі в останні півстоліття, ніж Єврокубки, завдяки тій колосальній популярності, яку вони здобули в усіх, без винятку, країнах Старого світу.

Особливе місце посідає найповажніший і найсолідніший із європейських клубних турнірів — Кубок європейських чемпіонів, який у 1994 році був реорганізований у Лігу чемпіонів.

На жаль, футбольні команди колишнього СРСР не відразу взяли участь у розіграшах європейських клубних турнірів. Спеціалісти вважали, що радянські клуби, в порівнянні з західноєвропейськими, перебувають у не вигідних умовах. Адаже в Європі чемпіонати проводилися за системою осінь-весна, а в Радянському Союзі — весна-осінь.

Лише в 1965 році першим радянським клубом, який вийшов на європейську арену, стало київське «Динамо». Чим були сильні київське «Динамо», донецький «Шахтар», львівські «Карпати», луганська «Зоря», дніпропетровський «Дніпро» та харківський «Металіст» радянського періоду — то це бійцівським духом патріотизму.

Усі кубкові поєдинки ріднить висока напруга спортивної боротьби. Основне правило кубкових змагань — команда, яка програла, вибуває із подальшої боротьби — вимагає від футболістів максимальної самовіддачі фізичних та моральних сил. Виграти може тільки команда, гравці якої володіють високими бійцівськими якостями. Історія зберігає багато випадків, коли команда нижчого рангу перемагає іменитіших суперників завдяки великій самовіддачі.

Згадаймо, як у 1969 році львівські «Карпати» — команда другого дивізіону — перемогла команду вищої ліги ростовських армійців у фіналі Кубка СРСР.

Єврокубкові турніри

Кубок (Ліга) чемпіонів

Кубок чемпіонів, заснований у 1955-му році з ініціативи відомого редактора французької спортивної газети «Екіп» Габріеля Ано, був затверджений УЄФА, і турнір уперше проведений у 1956 році за олімпійською системою з фіналом на нейтральному полі. А срібна ваза — амфора з двома вертикальними ручками, висотою 60 см — опинилася в руках гравців іспанського клубу «Реал».

Між іншим, ще в 20–30-х роках минулого століття у кубка був прародич — Кубок Мітропа, котрий розігрувався між найсильнішими клубами Європи. Хоча вони представляли обмежене коло країн (Італію, Угорщину, Австрію, Чехословаччину, пізніше до них приєдналися Швейцарія, Румунія, Югославія), але ці країни домінували у футбольному світі Європи. Після Другої світової війни популярність Кубка Мітропа втратила свою силу, і змагання змістилися із центра на південь Європи, де чотири країни — Італія, Іспанія, Франція і Португалія — організували свій щорічний турнір з участю національних чемпіонів. Як завжди, остронь трималася Англія, котра оголосила свій клуб «Вулверхемптон Уондерерс», або «Вовки», чемпіоном Європи. Тоді до Парижа з'їхалися делегати провідних країн, котрі були не згідні з англійцями, щоб обговорити справжній клубний чемпіонат Європи. Так ця велика футбольна затія розпочалася без родоначальників гри у футбол.

У першому розіграші взяли участь 16 команд. У фіналі в Парижі мадридський «Реал» з рахунком 4:3 переміг французьку команду «Стад де Реймс». Виграв «Реал» і чотири наступні турніри. Переможну серію мадридців перервала іспанська «Барселона». Та у фіналі барселонці поступилися лісабонській «Бенфіці» (2:3), за яку виступав знаменитий Еусебіо. Гравці «Бенфіки» протягом 1961–1965 років чотири рази виступали у фіналі Кубка чемпіонів, з яких двічі — у 1961-му і 1962-му роках — ставали переможцями. В 1966-му році мадридський «Реал» повернув собі чемпіонський титул найсильнішої команди Європи, а Кубок європейських чемпіонів перейшов у власність клубу «Реал». Новий Кубок — копія першого, але трохи збільшена (80 см) — тепер зберігається в домі УЄФА, а копії видаються командам-переможцям.

Заслужують на увагу «хет-трики» команд «Аякс» (Нідерланди), «Баварії» (Німеччина), завойовані відповідно у 1971–1973 і в 1974–1976 роках. Гравці «Аякса» складали тоді основу знаменитої нідерландської збірної 70-х років. Зіркою команди був Йохан Кройфф. У 1972-му і 1973-му роках вони у фіналах перемогли італійські команди «Інтер» та «Ювентус».

Гравці «Баварії» Ф. Беккенбауер, З. Майер, Г. Мюллер та інші складали основу збірної Німеччини, яка стала чемпіоном Європи (1972 р.) та світу (1974 р.).

У 1977 році «Ліверпуль» здобув для Англії першу із шести перемог підряд, а завойовували їх команди «Ліверпуль» (1977, 1978, 1981 роки), «Ноттінгем» (1979, 1980 роки) та «Астон Вілла» (1982 рік).

З 1989-го по 1995-й роки пальмою лідера заволодів італійський «Мілан», який п'ять разів виступав у фіналі і тричі володів Кубком (1989, 1990 і 1994 роки). Доречно відзначити, що протягом десяти років (1989–1998) італійські клуби «Мілан», «Сампдорія», «Ювентус» дев'ять разів виступали у фіналі Кубка чемпіонів.

У 1994-му році Кубок чемпіонів був реорганізований у Лігу чемпіонів. Отже, з 1956-го по 2012-й роки відбулися 57 розіграшів Кубка (Ліги) чемпіонів європейських країн. Тільки двадцять дві команди із десяти країн володіли Кубком. Рекордсменом є мадридський «Реал» — володар дев'яти чемпіонських титулів. Підбирається до нього й італійський «Мілан» — володар семи чемпіонських титулів. П'ять переможних фіналів — на рахунку англійського «Ліверпуля». Нідерландський «Аякс», мюнхенська «Баварія» та іспанська «Барселона» по чотири рази володіли почесним призом, італійський «Інтер» та англійські «Манчестер Юнайтед» і «Ноттінгем» — по 3 рази, португальські «Бенфіка», «Порту» та італійський «Ювентус» — по два рази, та одинадцять команд — по одному разу.

Якщо Кубком (Лігою) чемпіонів володіли тільки 22 команди з 19-ти країн, то фіналістами були 37 команд із 13-ти країн.

Кубок володарів кубків

Кубок володарів кубків (КВК) був заснований організаційним комітетом Кубка Мітропа і офіційно розпочав своє існування з лютого 1960-го року після засідання у Відні. Хоча турнір КВК проіснував 39 сезонів, та він зайняв гідне місце у футбольній історії. В 1999-му році УЄФА скасував змагання з розіграшу КВК, а володарі Кубків національних федерацій беруть участь в розіграші Кубка УЄФА.

Останній фінал КВК відбувся 19 травня 1999-го року в Бірмінгемі на стадіоні «Вілла Парк». Італійський «Лацио» завдав поразки іспанській «Мальорці» (2:1) і став останнім володарем КВК. «Лацио» забрав собі трофей як останній його володар, а гравець П. Недвед став автором останнього забитого м'яча в КВК.

А перший матч КВК відбувся у Глазго на стадіоні «Айброкс». Італійська «Фіорентина» перемогла в гостях команду «Глазго Рейнджерс» (2:0). За сумою двох матчів (4:1) «Фіорентина» стала першим володарем КВК.

Хоч учасниками першого розіграшу були тільки 10 клубів, турнір зіграв свою рекламну роль. І вже наступний розіграш зібрав 23 учасники.

У сезоні 1961/62 італійська «Фіорентина» поступилася мадридському «Атлетико» з рахунком 3:0 тільки в переграванні. Перший матч закінчився в додатковий час (1:1).

Протягом 1963–1972 років футбольні клуби Великобританії володіли Кубком чотири рази, Німеччини — два. Ще двічі англійські клуби в 1966-му та в 1973-му роках були фіналістами Кубка. На початку 70-х років східноєвропейські клуби («Магдебург» (НДР), «Динамо» (Київ)) добилися значних успіхів, а бельгійський «Андерлехт» брав участь у трьох фіналах поспіль у 1976–1978 роках.

Необхідно відзначити, що ні одному клубу не вдалося двічі підряд виграти КВК. А англійські клуби «Челсі» (1971 р.) та «Манчестер Сіті» (1970 р.), а також німецькі «Боруссія» (Дортмунд, 1966 р.) і «Баварія» (1967 р.) двічі підряд завойовували КВК.

Доречно згадати, що, крім «Барселони» (4 рази), двічі Кубком володіли італійський «Мілан», бельгійський «Андерлехт», англійський «Челсі» та київське «Динамо». Ще двадцять п'ять клубів володіли ним по одному разу.

Загалом КВК володіли команди 12-ти країн: Англія — 8 разів, Іспанія та Італія — по 7, Німеччини — 4 рази, Бельгії та СРСР — по 3, Шотландії — 2, НДР, Франції, Нідерландів, Португалії та Чехословаччини — по одному разу.

У фінальних матчах КВК зіграно сорок чотири матчі. Отримано 39 перемог (з них три — в доданий час) в сезонах 1978/79, 1982/83, 1989/90. Чотири матчі закінчилися з нічийним результатом, а в сезоні 1978/79 пробивалися післяматчеві пенальті. По пенальті іспанська «Валенсія» здобула перемогу над англійським «Арсеналом» з рахунком 5:4. Забито 118 м'ячів. Найбільше м'ячів (4:3) було забито в сезоні 1978/79, тоді іспанська «Барселона» перемогла німецьку «Фортуну» в додатковий час. Голи забивали: Санчес (5), Асенсі (34), Кранкль (104), Решак (111) — Т. Аллофс (8), Зеель (41, 114).

У фінальних матчах отримано 13 дублів, 6 м'ячів забито з пенальті і зароблено один автогол.

Кубок УЄФА

В 1950-му році віце-президент ФІФА швейцарець Ернст Томмен запропонував організувати змагання між кращими командами європейських міст-господарів міжнародних ярмарок.

Представники 12-ти міст, у котрих відбувалися ярмарки, схвалили ідею, і в квітні 1955 року взяв старт Міжнародний Кубок Ярмарок. Правила змагання Кубка Ярмарок були розроблені представниками 12-ти країн. Розклад ігор був складений так, щоб ігри припадали на період проведення Ярмарку, внаслідок чого перший турнір проходив протягом трьох років (1956–1958) за участю 12-ти команд. Комплектування команд-учасниць було віддано на розсуд країн кожної з учасниць. Так, Лондон виставив збірну з 11 професійних клубів, Барселона була представлена клубом «Барселона» і т. д. У фіналі «Барселона» перемогла збірну Лондона. Та перший матч у Лондоні на стадіоні «Стамфорд-Бридж» закінчився з нічийним рахунком 2:2. Тільки в повторному матчі вдома іспанці розгромили збірну Лондона — 6:0. По два м'ячі забивали Суарес і Єварісто та Мартінес і Бермес — по одному.

У другому турнірі (1958–1960 рр.) взяли участь уже 16 команд. Він був розграний за олімпійською системою з двома матчами. У фіналі знову зустрілася «Барселона» з англійцями — тепер уже з клубом «Бірмінгем». Нічия в гостях (0:0) та увернена перемога вдома (4:1) дозволила іспанцям відстояти Кубок. У другому розіграші Кубка Ярмарок востаннє було дозволено командам виступати одночасно у двох Кубках. УЄФА надалі таке заборонила, і розіграші Кубків стали вкладатися в річні строки.

У сезоні 1961–1962 рр. кількість команд різко збільшилася (28), що привело до введення додаткового раунду — 1/16 фіналу. У фіналі іспанського дербі «Валенсія» перемогла «Барселону» із загальним рахунком 7:3. Популярність Кубка зростає досить швидко, і вже в сезоні 1964/65 рр. кількість бажаючих узяти участь в розіграші досягла 48 команд. Розіграш набув хаотичного характеру. Та вже в наступному сезоні був уведений ще один раунд — 1/32, від якого 16 команд

були звільнені. В кінці 60-х років кількість учасників (64) стабілізувалася і довго не збільшувалася. У 1966-му році «Барселона» втретє завоювала Кубок Ярмарок. Після цього в турнірі настала ера англійського верховенства (1967–1974 рр.).

Шість разів (з восьми) чемпіонами турніру ставали команди Англії. Ще до 1971-го року стало очевидним, що оргкомітет Кубка самостійно не може вирішити низку питань, відповіді на які вимагав турнір. І УЄФА вирішила взяти розіграш турніру під свій контроль. Старий Кубок Ярмарок відійшов в історію.

22-го вересня на «Ню Камп» відбувся матч між «Барселаною» (першим володарем Кубка) і «Лідсом» (останнім володарем) за право постійного зберігання Кубка. З рахунком 2:1 перемогли іспанці.

У 1972-му році турнір змінив назву, і в першому фіналі, тепер уже Кубка УЄФА, зустрілися два англійські клуби — «Тоттенхем» і «Вулверхемптон Уондерерс». За сумою двох матчів переміг «Тоттенхем» з рахунком 3:2 і став першим володарем Кубка УЄФА. З новою чашею Кубка були введені й нові правила розіграшу та участі. Так, країнам дозволялося делегувати в Кубок УЄФА тільки ті команди, що зайняли в національних чемпіонатах місце вслід за першим. Однак розстановка сил у футбольній Європі постійно змінювалася, і це треба було враховувати. Тож у 1978-му році була розроблена система коефіцієнтів, за якою розраховувався рейтинг країн і розподіл їх на категорії.

Нові великі зміни відбулися в 1990-і роки після розпаду СРСР і Югославії, а також отримання членства УЄФА багатьма невеликими державами.

З 1995-го року УЄФА дозволила виступати в кубку УЄФА переможцям Кубка Інтертото; з 1997/98 — і невдахам із кваліфікаційного раунду Ліги чемпіонів, а з сезону 1999–2000 — і відносним невдахам групового етапу.

Для підняття рейтингу Кубка УЄФА з сезону 2004–2005 довелось замінити на ранніх стадіях розіграшу систему плей-оф на груповий раунд. Починаючи з 1998-го року, фінал Кубка УЄФА став складатися з одного матчу. І на кінець сезону 1999–2000 володарі національних кубків країн отримали право виступати в розіграші Кубка УЄФА.

Слід зауважити, що в кінці 60-х та на початку 70-х років у розіграші Кубка УЄФА домінували команди Англії. Однак з 1989-го року по 1999-й рік лідерством заволоділи італійські клуби. Вони протягом 11-ти років вісім разів завоювали Кубок, включаючи чотири фінали за участю тільки італійських клубів. Переможцями останніх сезонів ставали: турецький «Галатасарай» (2000), нідерландський «Фейєноорд» (2002), португальський «Порту» (2003), російські «ЦСКА» (2005) та «Зеніт» (2008), український «Шахтар» (2009).

Отже, з 1959-го року по 2009-й рік відбувся 51 розіграш Кубка УЄФА. Тільки 34 команди з 20-ти країн володіли Кубком УЄФА. Команди Італії та Англії — по 10 разів, іспанці — 11, німці — 6, нідерландці — 4 рази, шведи та росіяни — по 2, ще шість країн — по одному разу.

Найбільше поразок у фіналах зазнали команди Італії — 8 разів, Англії і Німеччини — по 7, Іспанії — 6. Три поразки у фіналі зазнав італійський «Ювентус», по дві — німецькі «Боруссія» (Дормунд і Менхенгладбах), англійський «Бірмінгем» та бельгійський «Андерлехт». По три перемоги святкували команди «Ювентус», «Інтер», «Барселона», «Валенсія» та «Ліверпуль».

Європейський Суперкубок

З 1972-го року в Європі проводиться турнір для виявлення переможця між володарями Кубка чемпіонів і Кубка володарів кубків. Ініціатором проведення такого європейського турніру виступила нідерландська газета «Де Телеграф», після того як «Аякс» відмовився від виступу в міжконтинентальному Кубку після дуже грубої гри аргентинського «Естудіантеса» проти «Фейєноорда». Тоді «Де Телеграф» запропонував провести заміну в розіграші — замість володаря Кубка чемпіонів на володаря Кубка володарів кубків. Цю ідею реалізувати прийшлося, усе ж, «Аяксу» як першому володарю Суперкубка, який двічі обіграв команду «Глазго Рейнджерс».

Якщо перший розіграш цього трофею був неофіційним, то уже наступний відбувся під патронатом УЄФА. Через велику насиченість у календарях національних чемпіонатів досить часто не вдавалося визначити ігрові дні для проведення матчу за Суперкубок. Двічі в 1981-му році суперники так і не домовилися про строки проведення матчів, і Суперкубок залишився нерозіграним. У 1985-му році Суперкубок не розігрався через дискваліфікацію англійських клубів.

У 1984-му році «Ювентус» і «Ліверпуль» зуміли зіграти тільки в Турині, в 1986-му році румунський «Стяуа» і київське «Динамо» зустрілися на нейтральному полі, а в 1991-му році розіграшу завадили військово-політичні події, тоді «Манчестер Юнайтед» і «Црвена Звезда» зіграли тільки в Манчестері, а повторний поєдинок УЄФА відмінив.

Починаючи з 1998 року, Кубок постійно розігрується в Монте-Карло в третій декаді серпня і лише в одному матчі.

Отже, з 1972-го року по 2012-й рік відбулося 38 розіграшів Суперкубка. Тільки 24 команди із 12-ти країн завойовували цей Кубок. Рекордсменом став італійський «Мілан» — п'ять разів, іспанська «Барселона» — 4, нідерландський «Аякс» та англійський «Ліверпуль» — по 3, італійський «Ювентус», іспанські «Валенсія», «Атлетико» та бельгійський «Андерлехт» — по 2, англійські «Манчестер Юнайтед», «Астон Вілла», «Тоттенгем», «Челсі», «Ноттінгем», італійські «Лацио» і «Парма», іспанські «Реал», «Севілья», португальський «Порту», бельгійський «Мехелен», румунський «Стяуа», українське «Динамо», шотландський «Абердін», російський «Зеніт», турецький «Галатасарай» володіли Суперкубом по одному разу.

Україна в єврокубкових турнірах за СРСР

Тільки через десять років від початку змагань уперше на європейську арену від Радянського Союзу вийшли динамівці Києва. Так 02.09.1965 року був зіграний перший матч у Кубку володарів кубків із північноірландським клубом «Колтрейн». Перемогу здобули кияни з рахунком 6:1.

За колишнього Союзу кияни двічі в 1975 і 1986 роках завойовували найвищі кубкові нагороди, двічі виступали у фіналі Суперкубка, а в 1976 році володіли Суперкубком. Динамівці в 1977 та 1987 роках виходили до півфіналів Кубка європейських чемпіонів.

Дніпропетровський «Дніпро» в 1984 та 1989 роках припиняв боротьбу в чвертьфіналах Кубка чемпіонів.

Доречно згадати, що «Динамо», «Дніпро» та «Зоря» зіграли в Кубку чемпіонів 78 матчів, решта 7 команд СРСР зіграли тільки 50 матчів.

Донецький «Шахтар» у 1983 році у чвертьфіналі Кубка володарів кубків поступився португальському «Порту». Досягнення решти українських команд у боротьбі за європейські клубні нагороди далі 1/8-ї фіналу не доходили.

Тільки динамівці Тбілісі в 1981 році завойовали Кубок володарів кубків.

Здобутки команд радянського періоду в єврокубкових турнірах зведені в таблицю.

№ п/п	Команда /місто	Т	І	В	Н	П	М'ячі	О	К	Ф
1.	«Динамо» (Київ)	21	119	66	26	27	185–97	158	2	–
2.	«Спартак» (Москва)	18	90	46	19	25	140–95	111	–	–
3.	«Торпедо» (Москва)	13	51	23	15	13	76–50	61	–	–
4.	«Динамо» (Тбілісі)	10	51	25	8	18	76–57	58	1	–
5.	«Динамо» (Москва)	10	49	22	13	14	67–45	57	–	1
6.	«Динамо» (Мінськ)	5	26	12	7	7	41–25	31	–	–
7.	«Арарат» (Єреван)	3	16	11	2	3	37–15	24	–	–
8.	«Шахтар» (Донецьк)	5	18	10	3	5	30–24	23	–	–
9.	«Дніпро» (Дніпропетровськ)	6	24	8	7	9	27–28	23	–	–
10.	«Зеніт» (Ленінград)	4	12	5	1	6	14–22	11	–	–
11.	«ЦСКА» (Москва)	3	8	4	1	3	9–7	9	–	–
12.	«Чорноморець» (Одеса)	3	10	3	2	5	10–13	8	–	–

№ п/п	Команда /місто	Т	І	В	Н	П	М'ячі	О	К	Ф
13.	«СКА» (Ростов-на-Дону)	1	4	3	0	1	6–2	6	–	–
14.	«Зоря» (Ворошиловград)	1	4	2	1	1	3–1	5	–	–
15.	«Жальгіріс» (Вільнюс)	2	6	2	0	4	7–11	4	–	–
16.	«Металіст» (Харків)	1	4	1	1	2	4–3	3	–	–
17.	«Карпати» (Львів)	1	2	0	1	1	3–4	1	–	–

Т — турніри, О — здобуті очки, К — кубки, Ф — участь у фіналах.

Останній матч у європейських турнірах, виступаючи за Радянський Союз, був зіграний київським «Динамо» 15 квітня 1992 року в Києві на Республіканському стадіоні з празькою «Спартою» в Кубку чемпіонів, і кияни здобули перемогу — 1:0.

З 1965 по 1992 роки українські команди, виступаючи за Союз, зустрічалися з командами 26 європейських країн, котрі були представлені 71 командою. Найбільше команд представляли ФРН — 16, Болгарію, Францію та Чехословаччину — по 12 команд. Кияни зустрічалися з 52 командами європейських країн.

263 гравці українських команд виступали в матчах за європейські кубки, 79 з них забивали м'ячі у ворота команд-суперниць. П'ятнадцять наставників виводили свої колективи на спортивні арени Європи та України.

Найбільше, 77 матчів, зіграло київське «Динамо» під керівництвом Валерія Васильовича Лобановського.

Рекордсменом серед гравців був Олег Блохін (79 матчів). Він же став кращим снайпером — 26 забитих м'ячів.

З усіх 17 команд колишнього Союзу, котрі брали участь в єврокубкових змаганнях, найкращі показники у київських динамівців.

З осені 1965 року по квітень 1992 року 10 клубів колишнього Союзу взяли участь в 25 розіграшах Кубка чемпіонів. Зіграли 126 матчів. Отримали 62 перемоги, 27 матчів звели внічию і 37 зустрічей програли, за різниці м'ячів 174–118. Всього в 126 матчах узяв участь 281 футболіст із 10 команд.

В 27 розіграшах Кубка володарів кубків зіграно 143 матчі. Отримали 72 перемоги, 37 — закінчили внічию і потерпіли 34 поразки, за різниці м'ячів 243–131. Всього в 143 матчах виступили 357 футболістів із 12 команд. Найбільше із «Торпедо» (Москва) — 67 футболістів.

У 21 розіграші Кубка УЄФА команди зіграли 222 матчі. Отримано 107 перемог, 43 матчі зведено внічию і програно 72 матчі, за різниці м'ячів 315–250.

Динамівці Києва зіграли три матчі на Суперкубок. Вони здобули дві перемоги при одній поразці, за різниці м'ячів 3–1.

Отже, за всі роки виступів, у колишньому Союзі, в єврокубкових турнірах виступили 17 команд. Вони зіграли 494 матчі. Отримали 243 перемоги, 107 матчів звели внічию і зазнали 144 поразки. Забили 735 м'ячів у ворота команд-суперниць, пропустивши 499 у свої.

Кубок європейських чемпіонів

Сезон 1967–1968

«Динамо» (Київ)

Перед початком сезону 1967–1968 УЄФА прийняла нововведення: були визначені шість команд (серед них — і «Селтік»), котрі підлягали розсіюванню; були відмінені додаткові матчі при рівній кількості забитих м'ячів (м'яч, забитий на виїзді, рахувався за два).

Перший кубковий матч в Європі динамівці Києва зіграли в Глазго проти команди «Селтік», яка на той час була володарем Кубка європейських чемпіонів. Прогнози спеціалістів були одноставні — фаворит «Селтік», в якого більше досвіду в іграх такого рангу.

Усі прогнози були спростовані динамівцями в першому матчі в Глазго. Уже на 3-й хвилині Пузач, після вивіреної передачі Сабо, головою посилає м'яча в сітку воріт господарів. На 30-й хвилині Бишовець здійснив свій карколомний «прохід», і рахунок став — 2:0. Шалені атаки шотландців не досягли цілі. Чудово зіграв воротар Рудаков, а господарем у штрафній був Турянчик. Все ж одна з атак шотландців на 61-й хвилині закінчилася голом у ворота «Динамо». У повторному матчі в Києві шотландці теж «розпечатали» ворота динамівців на 60-й хвилині, вселяючи надію на позитивний результат, та Бишовець на 89-й хвилині встановив рівновагу.

Перебуваючи на піднесенні, динамівці недооцінили сили наступного суперника — команду «Гурнік» (Забже, Польща). Перший матч у Києві був програний полякам — 1:2. Всі м'ячі забивали польські гравці. Повторний матч у Хожуві закінчився з нічийним результатом — 1:1. Першими успіху досягли кияни, та уже через шість хвилин поляки зрівняли рахунок. Так закінчився перший похід киян за європейським кубком.

У сезоні 1967–1968 за «Динамо» виступали: Рудаков (1 матч), Банников (3), Щегольков (4), Соснихін (4), Вл. Левченко (3), Круликовський (4), Турянчик (4), Бишовець (4), Сабо (2), Медвідь (4), Серебряников (4), Пузач (4), Хмельницький (3), Островський (1). Тренер — В. Маслов.

1/16 фіналу. 20.09. Глазго. «Селтік» (Глазго) — «Динамо» (Київ) — 1:2. 70000 глядачів. Голи: Леннокс (61) — Пузач (3), Бишовець (30).

04.10. Київ. «Динамо» (Київ) — «Селтік» (Глазго) — 1:1. 100000 глядачів. Голи: Бишовець (89) — Леннокс (60).

1/8 фіналу. 16.11. Київ. «Динамо» (Київ) — «Гурнік» (Забже, Польща) — 1:2. 100000 глядачів. Голи: Олех (13, автогол) — Шолтисік (15), Любанські (60). На 73-й хвилині Сабо («Динамо») не реалізував пенальті (воротар).

29.11. Хожув. «Гурнік» (Забже, Польща) — «Динамо» (Київ) — 1:1. 100000 глядачів. Голи: Шолтисік (43) — Турянчик (37).

Сезон 1968–1969

«Динамо» (Київ)

Динамівці вдруге були заявлені до розіграшу Кубка європейських чемпіонів. Та у зв'язку з вводом радянських військ у Чехословаччину УЄФА, виражаючи свій протест, відмінила перше жеребкування (де українському клубу в суперники дістався швейцарський «Цюрих») і провела нове жеребкування, в якому команди соціалістичного табору були зведені в пари одна з одною. На знак протесту знялися з розіграшу команди: «Левські» (Софія), «Ференцварош» (Будапешт), «Рух» (Хожув), «Динамо» (Київ), «Карл Цейс» (Йена).

Сезон 1969–1970

«Динамо» (Київ)

Пропустивши сезон 1968–1969, динамівці в 1/16 Кубка європейських чемпіонів (КЄЧ) зустрілися з чемпіоном Австрії — командою «Аустрія» (Відень). Програючи перший тайм у Відні, динамівці на 51-й хвилині зрівнюють рахунок. М'яч забив Серебряников, а на 58-й хвилині Мунтян забив переможного м'яча. У повторному матчі в Києві знову першими досягли успіху гості, та другий тайм був програний ними з рахунком — 0:3.

Суперником киян в 1/8 фіналу стала флорентійська «Фіорентина». Італійці в першому матчі в Києві здобули перемогу з рахунком 2:1. Кращими на полі в київському матчі у «Фіорентини» були чемпіон Європи Де Сісті та чемпіон світу бразилець Амарілдо. Бразилець був причетний до обох м'ячів у ворота Рудакова. Незважаючи на територіальну перевагу в повторному матчі у Флоренції, кияни не зуміли переграти щільну оборону італійців. Гра закінчилася нульовою нічиєю. Кривдник динамівців поступився в 1/4 фіналу шотландському «Селтіку».

У сезоні 1969/70 за «Динамо» виступали: Рудаков (4 матчі), Медвідь (4), Со-снихін (4), Круликовський (4), Вл. Левченко (4), Сабо (4), Серебряников (4), Мунтян (4), Пузач (4), Бишовець (4), Хмельницький (2), Трошкін (2), Боговик (2). Тренер — В. Маслов.

1/16 фіналу. 16.09. Відень. «Аустрія» (Відень, Австрія) — «Динамо» (Київ) — 1:2. 65000 глядачів. Голи: Рідль (27) — Серебряников (51), Мунтян (58).

01.10. Київ. «Динамо» (Київ) — «Аустрія» (Відень) — 3:1. 100000 глядачів. Голи: Мунтян (48), Бишовець (86), Пузач (88) — Парітц (18).

1/8 фіналу. 12.11. Київ. «Динамо» (Київ) — «Фіорентина» (Флоренція, Італія) — 1:2. 80000 глядачів. Голи: Серебряников (57) — Кяруджі (36), Мараскі (60).

26.11. Флоренція. «Фіорентина» (Італія) — «Динамо» (Київ) — 0:0. 70000 глядачів.

Сезон 1972–1973

«Динамо» (Київ)

Черговий розіграш Кубка європейських чемпіонів динамівці знову розпочали з австрійською командою. Цього разу — з об'єднаною командою «Сваровскі-Ваккер» (Інсбрук). Перший матч в Інсбруці закінчився з мінімальною перевагою киян. М'яч на останній хвилині забив головою Пузач. У Києві австрійці пропустили в кожному таймі по м'ячу — 2:0.

В 1/8 фіналу динамівці зустрілися зі своїм кривдником з 1967 року — польською командою «Гурнік» (Забже). На цей раз динамівці взяли реванш, забивши два м'ячі в Києві. В повторному матчі в Хожуві перемогу святкували поляки, та м'яч, забитий Блохіним на 25-й хвилині, видав перепустку киянам до чвертьфіналу.

У чвертьфіналі динамівці зустрілися з іспанським «Реалом» — шестиразовим володарем Кубка європейських чемпіонів. У першому матчі в Одесі (сьомого березня) команди подбали про безпеку воріт. Гра закінчилася нульовою нічиєю.

Повторний поєдинок у Мадриді на «Сантьяго Бернабеу» закінчився поразкою — 0:3. Гра була зроблена уже в першому таймі. Незважаючи на територіальну перевагу (а іспанці грамотно захищалися), м'ячі влітали у ворота киян. Уже на 2-й хвилині перша атака іспанців закінчилася взяттям воріт киян. Відзначився Сантільяна, а на 88-й хвилині Амансіо довів рахунок до 3:0. Динамівці не зуміли реалізувати свою ігрову перевагу.

У сезоні 1972–1973 за «Динамо» виступали: Рудаков (5 матчів), Доценко (5), Соснихін (4), Матвієнко (4), Фоменко (5), Веремєєв (6), Колотов (6), Трошкін (6), Мунтян (6), Пузач (5), Блохін (6), Дамін (6), Решко (3), Семенов (2), Самохін (1). Тренер — О. Севідов.

1/16 фіналу. 13.09. Інсбрук. «Сваровскі-Ваккер» (Інсбрук, Австрія) — «Динамо» (Київ) — 1:0. 11000 глядачів. Гол: Пузач (89).

27.09. Київ. «Динамо» (Київ) — «Сваровскі-Ваккер» (Інсбрук) — 2:0. 65000 глядачів. Голи: Пузач (23), Дамін (51).

1/8 фіналу. 25.10. Київ «Динамо» (Київ) — «Гурнік» (Забже, Польща) — 2:0. 80000 глядачів. Голи: Мунтян (60, пенальті), Пузач (77).

08.11. Хожув. «Гурнік» (Забже) — «Динамо» (Київ) — 2:1. 110000 глядачів. Голи: Любанські (30), Горгонь (62) — Блохін (25).

1/4 фіналу. 07.03. Одеса. «Динамо» (Київ) — «Реал» (Мадрид, Іспанія) — 0:0. 47000 глядачів.

23.03. Мадрид. «Реал» (Мадрид) — «Динамо» (Київ) — 3:0. 110000 глядачів. Голи: Сантільяна (2), Агіллар (35), Амансіо (88).

Сезон 1973–1974

«Зоря» (Луганськ)

На футбольну арену Європи вийшла луганська «Зоря». В першому матчі 1/16 фіналу луганчани перемогли кіпрський «Апоель» — 2:0. Перевага українського клубу була величезною. Та чудово зіграв воротар «Апоеля», не дозволивши довести рахунок до розгромного. Матч в Нікозії відбувся в третій годині дня і пройшов у повільному темпі. Єдиний м'яч луганчани забили після контратаки на 58-й хвилині.

В 1/8 фіналу луганчани зустрілися з чехословацьким «Спартак» із Трнави. Побудувавши гру від оборони, луганчани в гостях зіграли внічию — 0:0. Здавалося, що вдома команда зуміє перемогти. Але чехи, побудувавши грамотно гру, на 60-й хвилині зуміли скористатися з помилки голкіпера «Зорі» Ткаченка і забили єдиного м'яча, який виявився переможним.

У сезоні 1973/74 за «Зорю» виступали: Ткаченко (4 матчі), Пінчук (4), Малигін (4), С. Кузнецов (4), Васенін (4), Абрамов (2), В. Кузнецов (4), Білоусов (3), Єлисеєв (4), Куксов (4), Морозов (3), Попов (3), Шакун (2), Журавльов (2), Онищенко (2). Тренер — В. Блінков.

1/16 фіналу. 19.09. Луганськ. «Зоря» (Луганськ) — «Апоель» (Нікозія, Кіпр) — 2:0. 30000 глядачів. Голи: Білоусов (24), В. Кузнецов (27).

03.10. Нікозія. «Апоель» (Нікозія) — «Зоря» (Луганськ) — 0:1. 1885 глядачів. Гол: Куксов (58).

1/8 фіналу. 24.10. Трнава. «Спартак» (Трнава, Чехословаччина) — «Зоря» (Луганськ) — 0:0. 20000 глядачів.

07.11. Луганськ. «Зоря (Луганськ)» — «Спартак» (Трнава) — 0:1. 19000 глядачів. Гол: Мартинкович (60).

Сезон 1975–1976

«Динамо» (Київ)

Після завоювання Кубка володарів кубків, у динамівців виникло бажання вдало виступити в Кубку європейських чемпіонів. Першим противником в 1/16 фіналу розіграшу жереб вибрав киянам грецький клуб «Олімпіакос» (Пірей). Матч у Салоніках закінчився внічию 2:2. Здобувши перевагу у два м'ячі протягом трьох хвилин, динамівці розслабилися і ледве не втратили здобутого. Уже на 63-й хвилині при потуранні захисників і воротаря греки зрівняли рахунок. Ще більш відчутною була перевага киян у повторному матчі в Києві, але реалізували її вони лише один раз.

Ісландський «Акранес» в 1/8 фіналу не зумів протистояти динамівцям, програвши обидва матчі — вдома і в гостях.

В 1/4 фіналу динамівці зустрілися з французьким «Сент-Етьєном». Виступаючи на важкому полі в Сімферополі (на початку березня) кияни зуміли отримати важку перемогу — 2:0. Непогано володіли ініціативою гості і в повторному матчі в Сент-Етьєні до 65-ї хвилини. Та після забитого м'яча французи, надихнуті подвійною енергією, через п'ять хвилин удруге «розпечатали» ворота Рудакова. Фатальною стала 113-а хвилина, коли був забитий третій м'яч. У сезоні 1975–1976 за «Динамо» виступали: Рудаков (6 матчів), Трошкін (5), Фоменко (6), Решко (5), Зуев (4), Коньков (6), Веремеев (5), Буряк (6), Блохін (6), Онищенко (5), Дамін (5), Матвієнко (3), Колотов (3), Кочубинський (3), Звягінцев (1). Тренери — В. Лобановський і О. Базилевич.

1/16 фіналу. 17.09. Салоніки. «Олімпіакос» (Пірей, Греція) — «Динамо» (Київ) — 2:2. 42000 глядачів. Голи: Критикопулос (35), Айзінью (63) — Колотов (27, 30).
01.10. Київ. «Динамо» (Київ) — «Олімпіакос» (Пірей) — 1:0. 90000 глядачів. Гол: Онищенко (66).

1/8 фіналу. 22.10. Київ. «Динамо» (Київ) — «Акранес» (Рейк'явік, Ісландія) — 3:0. 40000 глядачів. Голи: Буряк (28, 57), Онищенко (31).
05.11. Рейк'явік. «Акранес» (Рейк'явік) — «Динамо» (Київ) — 0:2. 4700 глядачів. Голи: Онищенко (25), Блохін (65). На 65-й хвилині Халгримссон («Акранес») не реалізував пенальті (вище воріт).

1/4 фіналу. 03.03. Сімферополь. «Динамо» (Київ) — «Сент-Етьєн» (Сент-Етьєн, Франція) — 2:0. 40000 глядачів. Голи: Коньков (23), Блохін (53).
17.03. Сент-Етьєн. «Сент-Етьєн» (Сент-Етьєн) — «Динамо» (Київ) — 3:0. 40000 глядачів. Голи: Є. Ревеллі (65), Лярке (70), Рошто (113).

Сезон 1976–1977

«Динамо» (Київ)

Жеребкування, що відбулося в Цюриху (Швейцарія), визначило суперником киян в 1/16 фіналу чемпіона Югославії, белградський «Партизан». Перший поєдинок відбувся в Києві. Відсутність у складі господарів травмованих основних гравців Колотова, Веремеева, Фоменка наклала на хід поєдинку непередбачені ускладнення. Після швидкого гола на 7-й хвилині лише на останній десятихвилинці м'яч двічі побував у воротах гостей. Не зуміли югослави зберегти свої ворота сухими і в домашньому матчі. В 1/8 фіналу динамівцям знову дістався представник Балкан, команда ПАОК (Салоніки, Греція). Незважаючи на холодну погоду в Києві, динамівці завдали гостям нищівної поразки — 4:0. Не встояли греки проти динамівців і в домашньому матчі й програли — 0:2.

Жеребкування 11 січня «подарувало» динамівцям в 1/4 фіналу триразового володаря Кубка європейських чемпіонів — мюнхенську «Баварію». Вдома німці отримали мінімальну матеріальну перевагу. Гол Кюнкеля на 43-й хвилині виявився єдиним. Щільний захист німців у Києві протримався до 80-ї хвилини, а на 81-й хвилині груба гра проти Конькова в штрафній була покарана другим пенальті

(перше на 39-й хвилині Блохін не реалізував), яке чітко реалізував Буряк. Через 5 хвилин Слободян (у котрий раз) головою встановив остаточний результат.

Ще з однією німецькою командою — менхенгладбахською «Боруссією» — зустрілися кияни в півфіналі. У Києві динамівці перемогли — 1:0, а в Дюссельдорфі зазнали поразки — 0:2.

У сезоні 1976–1977 за «Динамо» зіграли: Рудаков (7 матчів), Коньков (8), Матвієнко (8), Решко (8), Трошкін (8), Мунтян (8), Буряк (8), Бережний (7), Блохін (8), Фоменко (6), Слободян (6), Онищенко (4), С. Кузнєцов (3), Колотов (2), Зуєв (2), Москаленко (1), Ковальов (1). Тренер — В. Лобановський.

1/16 фіналу. 15.09. Київ. «Динамо» (Київ) — «Партизан» (Белград, Югославія) — 3:0. 70000 глядачів. Голи: Онищенко (7), Трошкін (80), Блохін (88, пенальті).

29.09. Белград. «Партизан» (Белград) — «Динамо» (Київ) — 0:2. 70000 глядачів. Голи: Мунтян (10, пенальті), Слободян (65). На 67 хвилині Перович («Партизан») не реалізував пенальті (воротар).

1/8 фіналу. 20.10. Київ. «Динамо» (Київ) — «ПАОК» (Салоніки, Греція) — 4:0. 30000 глядачів. Голи: Буряк (14, 22), Колотов (28), Слободян (60).

03.11. Салоніки. ПАОК (Салоніки) — «Динамо» (Київ) — 0:2. Голи: Колотов (73), Блохін (82). На 42-й хвилині Кудас (Греція) не забив пенальті (воротар).

1/4 фіналу. 02.03. Мюнхен. «Баварія» (Мюнхен, ФРН) — «Динамо» (Київ) — 1:0. 90000 глядачів. Гол: Кюнкель (43).

16.03. Київ. «Динамо» (Київ) — «Баварія» (Мюнхен) — 2:0. 100000 глядачів. Голи: Буряк (81, пенальті), Слободян (86). На 39-й хвилині Блохін не реалізував пенальті (воротар).

1/2 фіналу. 06.04. Київ. «Динамо» (Київ) — «Боруссія» (Менхенгладбах, ФРН) — 1:0. 102000 глядачів. Гол: Онищенко (71).

20.04. Дюссельдорф. «Боруссія» (Менхенгладбах) — «Динамо» (Київ) — 2:0. 72000 глядачів. Голи: Бонхофф (21, пенальті), Віткамп (82).

Сезон 1978–1979

«Динамо» (Київ)

Перший матч сезону 1978–1979 динамівці Києва зіграли на виїзді з чемпіоном Фінляндії не в їхньому місті, а в місті Тампере, а матчі в Україні проводили в Харкові на стадіоні «Металіст» (Київський Центральний стадіон перебував на реконструкції).

Хоча матч 1/16 фіналу на виїзді закінчився з рахунком 1:0, динамівці практично вийшли до наступного етапу. У повторному матчі кияни перемогли 3:1.

В 1/8 фіналу жереб вибрав у суперники шведський клуб «Мальме» — 12-кратного чемпіона Швеції. Команда Швеції, вкомплектована, в основному, гравцями збірної Швеції, зіграла в жорсткий, атлетичний футбол. Матч закінчився внічию — 0:0. У Мальме динамівці пропустили два м'ячі, поступившись команді, нижчій за класом, але вищій за організованістю.

За динамівців у сезоні 1978–1979 зіграли: Юрковський (4 матчі), Лозинський (4), Коньков (4), Балтача (4), Колотов (4), Бережний (4), Безсонов (4), Веремєєв (4), Онищенко (4), Хапсаліс (4), Блохін (4), Фоменко (3), Буряк (3), Зуєв (2). Тренер — В. Лобановський.

1/16 фіналу. 13.09. Тампере. «Валкеакоскен-Хака» (Валкеакоскі, Фінляндія) — «Динамо» (Київ) — 0:1. 4000 глядачів. Гол: Балтача (72).

27.09. Харків. «Динамо» (Київ) — «Валкеакоскен-Хака» (Валкеакоскі) — 3:1. 42000 глядачів. Голи: Веремєєв (31), Хапсаліс (35), Буряк (85) — Ронкайнен (60).

1/8 фіналу. 18.10. Харків. «Динамо» (Київ) — «Мальме» (Мальме, Швеція) — 0:0. 42000 глядачів.

01.11. Мальме. «Мальме» (Мальме) — «Динамо» (Київ) — 2:0. 10000 глядачів. Голи: Сервін (9), Кінвал (36).

Сезон 1981–1982

«Динамо» (Київ)

Уперше суперником динамівців став турецький клуб. Команда «Трабзонспор» за останні шість сезонів зуміла п'ять разів завоювати титул чемпіона Туреччини. За рахунок м'яча, забитого Блохіним на 74-й хвилині, кияни пройшли до 1/8 фіналу. В Туреччині динамівці зіграли внічию.

В 1/8 фіналу кияни, як і в 1969 році, зустрілися з віденською «Аустрією». І знову, як у попередньому матчі з турками, єдиний м'яч, забитий Балем на 24-й хвилині, вивів динамівців до наступного раунду. У домашньому матчі була здобута нічия — 1:1.

Перший чвертьфінальний матч кияни провели в Сімферополі на важкому полі. Гра була малоцікавою і закінчилася нульовою нічиєю. Повторну гру в Бірмінгемі команда програла уже в першому таймі. Динамівці на полі суперника виглядали безпорадною командою, без травмованих Безсонова, Буряка, Веремєєва.

За динамівців у сезоні 1981–82 зіграли: Балтача (6 матчів), Баль (6), Дем'яненко (5), Лозинський (6), Буряк (5), Євтушенко (6), Хлус (6), Безсонов (5), Веремєєв (6), Блохін (6), Михайлов (4), Коньков (4), С. Журавльов (4), Думанський (3), Вікт. Чанов (2), Хапсаліс (2), Бойко (1), Сорокалет (1). Тренер — В. Лобановський.

1/16 фіналу. 16.09. Київ. «Динамо» (Київ) — «Трабзонспор» (Трабзон, Туреччина) — 1:0. 60000 глядачів. Гол: Блохін (74).

30.09. Трабзон. «Трабзонспор» (Трабзон) — «Динамо» (Київ) — 1:1. 35000 глядачів. Голи: Метін (27) — Безсонов (56).

1/8 фіналу. 21.10. Відень. «Аустрія» (Відень, Австрія) — «Динамо» (Київ) — 0:1. 30000 глядачів. Гол: Баль (24).

04.11. Київ. «Динамо» (Київ) — «Аустрія» (Відень) — 1:1. 59400 глядачів. Голи: Буряк (37, пенальті) — Петков (25).

1/4 фіналу. 03.03. Сімферополь. «Динамо» (Київ) — «Астон Вілла» (Бірмінгем, Англія) — 0:0. 30000 глядачів.

17.03. Бірмінгем. «Астон Вілла» (Бірмінгем) — «Динамо» (Київ) — 2:0. 39000 глядачів. Голи: Шоу (5), Макнот (43).

Сезон 1982–1983

«Динамо» (Київ)

Виступи в Кубку європейських чемпіонів в 1/16 фіналу динамівці Києва розпочали у швейцарському місті Цюрих проти місцевого «Грассхопера». Тренер швейцарців вирішив зіграти з киянами на контратаках. Та на 83-й хвилині швейцарці самі пропустили контрвипад динамівців, унаслідок чого Херманн у боротьбі з Хлусом зрізав м'яч у свої ворота.

У Києві гості вирішили зіграти у відкритий футбол і поплатились за це трьома пропущеними м'ячами. Красень-м'яч на 89-й хвилині забив Буряк зі штрафного.

Матчі 1/8 фіналу динамівці пропустили у зв'язку з відмовою від подальшої участі в турнірі албанського клубу «17 Ненторі». Суперником у 1/4 фіналу жереб обрав західнонімецький клуб «Гамбург».

Через ранній період матч було вирішено перенести до Тбілісі. Та погода і в Грузії підготувала сюрприз — перед матчем пішов сніг. Обидві команди порадували глядачів хорошою грою. На жаль, динамівці не використали своїх можливостей, а німці використали помилки в захисті киян і тричі послали м'яч у ворота.

У повторному поєдинку динамівці себе реабілітували, та цього було недостатньо, щоб вийти до наступного етапу.

За динамівців у сезоні 1982–1983 зіграли: Вікт. Чанов (3 матчі), Лозинський (4), Олефіренко (4), Сорокалет (4), Балтача (4), Дем'яненко (4), Буряк (4), Баль (4), Думанський (4), Блохін (4), Безсонов (3), Євтушенко (3), Михайлов (1), С. Журавльов (1), Бойко (1), Євсєєв (1), Хлус (1). Тренери — В. Лобановський (2 матчі), Ю. Морозов (2).

1/16 фіналу. 15.09. Цюрих. «Грассхоперс» (Цюрих, Швейцарія) — «Динамо» (Київ) — 0:1. 29000 глядачів. Гол: Х. Херманн (83, автогол).

29.09. Київ. «Динамо» (Київ) — «Грассхоперс» (Цюрих) — 3:0. 93400 глядачів. Голи: Буряк (17, 89), Дем'яненко (36).

1/8 фіналу. 20.10. Тірана. «17 Ненторі» (Тірана, Албанія) — «Динамо» (Київ) — -:+. Відмова албанської команди від подальшої участі в турнірі.

1/4 фіналу. 02.03. Тбілісі. «Динамо» (Київ) — «Гамбург» (Гамбург, ФРН) — 0:3. 28000 глядачів. Голи: Баструп (5, 52, 70).

16.03. Гамбург. «Гамбург» (Гамбург) — «Динамо» (Київ) — 1:2. 50000 глядачів. Голи: Хартвіг (61) — Безсонов (52), Євтушенко (82).

Сезон 1984–1985

«Дніпро» (Дніпропетровськ)

Третя українська команда, «Дніпро» (Дніпропетровськ), стартувала в Кубку європейських чемпіонів 19 вересня 1984 року. Уже друга українська команда зустрілася з турецьким клубом «Трабзонспор». На грі дніпрян у Туреччині відбулися дорожні пригоди команди, котра добралася до місця гри лише за три години до її початку. Пропустивши м'яч на 7-й хвилині, українські футболісти надалі не дозволили туркам збільшити рахунок і самі мали декілька моментів для взяття воріт, але їх не використали.

Домашній матч дніпряни проводили в Кривому Розі і перемогли турків з переконливим рахунком 3:0. Два м'ячі в активі Литовченка — капітана «Дніпра». Відзначився Литовченко в гостях і в 1/8 фіналу. І цей гол, у принципі, допоміг «Дніпру» вийти до 1/4 фіналу. Програвши матч у Софії з рахунком 1:3, дніпряни вдома взяли реванш з рахунком 2:0. Отож гол Литовченка зіграв основну роль в одному з нововведень, прийнятих УЄФА напередодні сезону 1967/68.

У березні в 1/4 фіналу «Дніпро» зустрівся з французькою командою «Бордо», за яку виступали 11 гравців різних збірних команд європейських країн. Поступаючись французам уже на 10-й хвилині, «Дніпро» не тільки вистояв. На 20-й хвилині Краковський відбив пенальті від Мюллера, а на 43-й хвилині Лютий після передачі Тарана зрівняв рахунок. Чудово зіграв воротар «Дніпра», відбивши з десяток небезпечних ударів. Був забитий «Дніпром» (Протасовим) і другий м'яч, та голландський арбітр з незрозумілих причин визначив у Протасова положення поза грою. Домашній матч в основний час закінчився внічию — 1:1. А додатковий час дніпряни грали в меншості і вистояли. В серії післяматчевих пенальті при рахунку 3:4 Литовченко попав у перекладину, Шалана не схибив, рахунок 3:5 на користь французів.

За команду «Дніпро» виступали: Краковський (6 матчів), Башкиров (5), Вишневецький (6), Чередник (5), Пучков (6), Лисенко (6), Багмут (5), В. Кузнецов (6), Лютий (6), Литовченко (5), Ділай (5), Протасов (6), Таран (6), Лисенко (3), Кутузов (2), Серебрянський (1), Кулінич (1). Тренер — В. Ємець.

1/16 фіналу. 19.09. Трабзон. «Трабзонспор» (Трабзон, Туреччина) — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 1:0. 30000 глядачів. Гол: Хасан (7).

03.10. Кривий Ріг. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Трабзонспор» (Трабзон) — 3:0. 24500 глядачів. Голи: Литовченко (46, 67), К. Шенол (89, автогол).

1/8 фіналу. 24.10. Софія. «Левскі-Спартак» (Софія, Болгарія) — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 3:1. 45000 глядачів. Голи: Велев (31), Вилчев (45), Сіраков (67) — Литовченко (24).

07.11. Кривий Ріг. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Левскі-Спартак» (Софія) — 2:0. 30000 глядачів. Голи: Таран (11), В. Кузнецов (24).

1/4 фіналу. 06.03. Бордо. «Бордо» (Бордо, Франція) — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 1:1. 30000 глядачів. Голи: Лякомб (10) — Лютий (43).

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.